

Směrnice Masarykovy univerzity č. 1/2022

INTERNÍ HODNOCENÍ VÝZKUMU

(ve znění účinném od 1. února 2022)

Podle § 10 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), vydávám tuto směrnici:

Článek 1

Předmět úpravy a základní ustanovení

- (1) Tato směrnice stanovuje zásady, pravidla a postupy pro Interní hodnocení výzkumu na Masarykově univerzitě (dále jen „IHV“).
- (2) IHV provádí všechny fakulty a vysokoškolské ústavy Masarykovy univerzity (dále jen „součást“) každých pět let za účelem pravidelného vnitřního hodnocení výzkumné činnosti na Masarykově univerzitě (dále jen „MU“). Hodnocené období zahrnuje pět celých let před rokem, kdy se hodnocení koná. Podkladové materiály mohou doplňkově obsahovat také informace z roku, ve kterém se hodnocení koná (např. zásadní organizační změny, významné publikace, granty apod.).
- (3) IHV je součástí hodnotících aktivit na MU. Cílem je poskytnout součástem zpětnou vazbu o kvalitě výzkumu a doktorského studia a podpořit jejich výzkumné strategie a rozhodování. Mezi další složky hodnotících aktivit na MU patří pak především bibliometrická podpora a indikátory výkonové složky rozpočtu.
- (4) Vnitřní hodnocení doktorských studijních programů je upraveno předpisem [Schvalování, řízení a hodnocení kvality studijních programů Masarykovy univerzity](#).

Článek 2

Hodnocená jednotka

- (1) Objektem Interního hodnocení výzkumu je hodnocená jednotka/klastr (dále jen „hodnocená jednotka“). Součástí určuje strukturu svých hodnocených jednotek. Hodnocenou jednotkou je obvykle katedra, ústav nebo pracoviště na hodnocené součásti, nebo klastr oborově příbuzných hodnocených jednotek. Klastrování je žádoucí v následujících případech:
 - a) oborově příbuzné hodnocené jednotky zaměstnávají jen malý počet osob;
 - b) oborově příbuzné hodnocené jednotky jsou silně personálně propojeny.
 V případě silné oborové a organizační homogenity součásti může být hodnocenou jednotkou celá součást.
- (2) Každá hodnocená jednotka je klasifikována v oblasti výzkumu a vývoje Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) struktury Fields of Research and Development (FORD) a přiřazena k oborově příslušnému evaluačnímu panelu (dále jen „EP“).
- (3) Hodnocená jednotka je hodnocena společně s doktorským programem nebo programy, které garantuje.
- (4) Hodnocená jednotka vyhotovuje [sebeevaluační zprávu](#) dle vzoru dostupného v dokumentovém serveru Informačního systému MU, kterou předkládá EP (čl. 4 odst. 1 písm. a) a b). Za vyhotovení sebeevaluační zprávy je odpovědný vedoucí hodnocené jednotky nebo jím pověřená osoba. Sebeevaluační zpráva může být hodnocenou součástí upravena dle její potřeby při zachování základní struktury.

- (5) Na hodnocené jednotky s nízkým počtem vědeckých výstupů nebo s minoritní výzkumnou misí se může vztahovat zjednodušená verze sebeevaluační zprávy i zjednodušená verze on-site visit. O uplatnění zjednodušení rozhoduje vedoucí součásti ještě před zahájením procesu hodnocení.

Článek 3

Komponenty hodnocení

IHV využívá zejména dvě komponenty odborného hodnocení výzkumu:

- a) bibliometrická analýza – bibliometrický profil hodnocené jednotky připravený odborem výzkumu rektorátu MU (dále jen „OV RMU“), obsahující data o publikační činnosti z pohledu produktivity, viditelnosti a dopadu. EP dle čl. 4 odst. 1 písm. a) a b) může tyto údaje použít k doplnění informací získaných ze sebeevaluační zprávy (čl. 2 odst. 4 a 5) a během on-site visit, aby posoudil výzkumnou činnost hodnocené jednotky;
- b) expertní hodnocení **EP** s cílem posoudit kvalitu a stav výzkumu hodnocené jednotky.

Článek 4

Evaluační panely

- (1) Existují tři typy EP, které po předchozí konzultaci s OV RMU sestavuje hodnocená součást:
 - a) **Evaluační panel hodnocených jednotek (dále jen „EP HJ“)** složený z odborníků, kteří hodnotí hodnocené jednotky nebo jejich klastry. Na součástech, kde je pouze jeden EP HJ (oborově homogenní součást), se očekává, že i tento EP HJ podá vedení součásti shrnutí všech hodnocených jednotek.
 - b) **International Scientific Advisory Board of constituent part (dále jen „ISAB součásti“)** je zřízen na součástech, které mají zájem o dlouhodobou spolupráci se zahraničními odborníky pro svůj vlastní rozvoj a dosahování strategických cílů. ISAB součásti má stejnou úlohu jako EP HJ pro celou součást.
 - c) **Fakultní evaluační panel (dále jen „FEP“)**, který zřizuje hodnocená součást pouze pokud na ní působí více než jeden EP HJ a zároveň není zřízen ISAB součásti, a to za účelem sumarizace výsledků a doporučení vedení součásti na základě výstupů EP HJ.
- (2) V případě EP HJ a ISAB součásti probíhá hodnocení formou odborného kvalitativního posouzení hodnocených jednotek. Podkladem pro hodnocení jsou:
 - a) sebeevaluační zprávy hodnocených jednotek (čl. 2 odst. 4 a 5);
 - b) bibliometrické analýzy;
 - c) výstupy z návštěvy na místě (on-site visit).
- (3) EP HJ nebo ISAB sepisuje výsledky hodnocení ve formě [evaluační zprávy](#), jejíž náležitosti jsou uvedeny v čl. 8 odst. 7. Hodnocení FEP uvedeného v písm. c) probíhá formou sumarizace výsledků hodnocení všech EP HJ. Podkladem pro sumarizaci jsou:
 - a) evaluační zprávy hodnocených jednotek;
 - b) výstupy z jednání s vedením hodnocené součásti.

FEP sepisuje souhrnná doporučení pro celou součást ve formě dokumentu, jehož náležitosti jsou uvedeny v čl. 9 odst. 5.
- (4) Hodnocená součást za metodické podpory OV RMU zajišťuje pro EP:
 - a) organizaci jednání;
 - b) hladký průběh hodnotícího procesu, srozumitelnost, přesnost a dodržování termínů;
 - c) shromažďování a distribuci dokumentů uvedených v odst. 2 a 3;
 - d) odpovídá za úplnost a pravdivost dodaných podkladů.

Článek 5

Tajemník evaluačních panelů

- (1) Každá součást zřizuje pozici tajemníka EP. Tajemník EP nehlasuje ani nehodnotí.
- (2) Úkolem tajemníka EP je podpora EP týkající se organizačních a technických otázek v průběhu celého procesu IHV.
- (3) Tajemník EP za metodické podpory OV RMU připravuje a distribuuje veškeré podkladové materiály pro hodnocení.
- (4) Tajemník EP pořizuje zápis z jednání EP, včetně výsledků hlasování a prezenční listiny podepsané hodnotiteli (akceptovatelná je i jiná forma prezenční listiny, např. automaticky vytvořená videokonferenčním softwarem). Zápis následně schvaluje předseda EP.

Článek 6

Složení evaluačních panelů

- (1) Členy EP (dále jen „hodnotitele“) navrhuje vedoucí součásti nebo jím pověřená osoba a předkládá je ke schválení rektoru MU. Hodnotitele jmenuje a odvolává vedoucí součásti.
- (2) EP se skládá nejméně ze tří hodnotitelů s výjimkou FEP kde je počet hodnotitelů určen dle čl. 9 odst. 2. Dvě třetiny hodnotitelů musí tvořit odborníci s významnou pracovní zkušeností ze zahraničí, typicky mezinárodně uznávaní odborníci z prestižních zahraničních pracovišť.
- (3) V čele EP stojí předseda. Ten řídí činnost EP a odpovídá za vyhotovení a předání evaluační zprávy. Předsedu z řad hodnotitelů navrhuje vedoucí součásti nebo jím pověřená osoba a jmenuje a odvolává jej vedoucí součásti.
- (4) OV RMU se může vyjádřit k seznamu nominovaných hodnotitelů z hlediska splnění kritérií a střetu zájmů (čl. 7 odst. 2) a v odůvodněných případech může jménem rektora požadovat změny ve složení EP.
- (5) Členství v EP zaniká odstoupením hodnotitele nebo ukončením hodnocení (mimo ISAB součásti, které se řídí vlastním statutem). Hodnotitele může odvolat rektor MU ze závažného důvodu, jakým je např. střet zájmů.
- (6) Pokud v průběhu procesu hodnocení dojde k zániku členství podle odstavce 5 a počet hodnotitelů klesne pod minimální počet stanovený v odstavci 2, bude EP doplněn podle návrhu děkana/ředitele hodnocené součásti nebo jím pověřené osoby a jmenován dle odstavce 1.

Článek 7

Práva a povinnosti hodnotitelů

- (1) Hodnotitelé jsou povinni vyjadřovat svůj odborný názor a vykonávat činnost v EP osobně, nezávisle a svým jménem.
- (2) Hodnotitel nesmí být ve střetu zájmů ve vztahu k MU a nesmí mít osobní zájem na výsledku hodnocení. Za střet zájmů v procesu hodnocení je považována situace, kdy:
 - a) Hodnotitel je nebo byl v posledních pěti letech v pracovním poměru k MU.
 - b) Hodnotitel je členem některého z orgánů MU (dle § 7 zákona). Výjimkou z tohoto pravidla je členství v existující nezávislé poradní nebo hodnotící komisi hodnocené součásti.
 - c) Hodnotitel se v posledních pěti letech alespoň pětkrát podílel na vědecké spolupráci nebo byl spoluautorem výstupů či výsledků hodnocené jednotky.
 - d) Hodnotitel má úzké rodinné vazby (manžel/ka, partner žijící či nežijící ve společné domácnosti) nebo jiné úzké osobní vazby s osobou zastávající vedoucí funkci v hodnocené jednotce (vedoucí katedry, ředitel výzkumného ústavu apod.), případně s některým členem vedení hodnocené součásti.

- (3) Hodnotitelé prohlašují neexistenci střetu zájmů a seznámení se s dokumenty souvisejícími s hodnocením (sebeevaluační zpráva, bibliometrické analýza) podpisem [formuláře](#).
- (4) Hodnotitelé jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, se kterými se během svého členství v EP seznámí.
- (5) Za výkon činnosti hodnotitele náleží odměna.
- (6) Hodnotitelé souhlasí se zveřejněním hodnotících zpráv s jejich jmény pro účely veřejné prezentace výstupů z IHV (např. na webových stránkách MU).

Článek 8

Jednání EP HJ a ISAB součástí

- (1) Tento článek upravuje jednání EP uvedených v čl. 4 odst. 1 písm. a) a b).
- (2) Vedoucí součásti nebo jím pověřená osoba ve spolupráci s předsedou EP svolává úvodní on-line schůzku nejméně 30 dní před zahájením on-site visit. Předseda EP v průběhu hodnocení moderuje a řídí všechna jednání EP včetně návštěvy na místě (on-site visit).
- (3) Dokumenty (sebeevaluační zprávy a další případné podkladové materiály) zpřístupňuje tajemník EP hodnotitelům nejméně 60 dnů před on-site visit. V případě, že EP hodnotí jednotky z více součástí, zpřístupňuje hodnotitelům dokumenty každá součást zvlášť, nedá-li vedoucí jedné ze zúčastněných součástí výslovný souhlas druhé zúčastněné součásti ke sdílení dokumentů a zastoupení při organizaci EP.
- (4) Všichni hodnotitelé se seznámí s dokumenty, které byly EP předloženy. Hodnotitelé informují tajemníka EP v případě pochybností o správnosti a úplnosti všech dokumentů, případně požádají o doplnění a další informace, je-li to nutné.
- (5) EP může jednat osobně nebo prostřednictvím vhodné komunikace na dálku (on-line), případně per rollam. Preferovanou variantou on-site visit je fyzické jednání v Brně. O podobě on-site visit a její organizaci rozhodne vedoucí součásti.
- (6) Součástí hodnocení je alespoň jedno jednání bez ohledu na jeho formu.
- (7) Výsledkem práce EP HJ a ISAB jsou evaluační zprávy o hodnocených jednotkách a, není-li zřízen FEP, také doporučení pro celou součást (dle čl. 9 odst. 5). Za její vyhotovení a předání zodpovídá předseda EP. Zpráva obsahuje závěry týkající se kvality výzkumu a doktorského studia hodnocených jednotek a navrhuje:
 - a) konkrétní doporučení pro další rozvoj výzkumu na hodnocené jednotce;
 - b) konkrétní doporučení pro každý doktorský program zvlášť;
 - c) udělení známky hodnocené jednotce. Zámka ve standardně používané škále odráží formalizované stanovisko ke kvalitě výzkumu a doktorského studia a reprezentuje panelem vnímanou úroveň kvality výzkumu se zohledněním vstupů, výstupů, prostředí a dopadů. Zámka neslouží k přímému uplatnění v dělení financí na součásti z úrovně rektorátu MU. Zámky jsou odstupňovány následovně:
 1. **Nedostatečná – 1:** Slabá národní úroveň. Hodnocená jednotka patří k podprůměrným pracovištím na národní úrovni. Výzkumné prostředí a výkon v mezinárodním i národním srovnání výrazně zaostává.
 2. **Uspokojivá – 2:** Uspokojivá národní úroveň. Hodnocená jednotka patří k průměrným pracovištím na národní úrovni. Výzkumné prostředí a výkon v mezinárodním prostředí zaostává.
 3. **Dobrá – 3:** Silná národní úroveň. Hodnocená jednotka patří k nadprůměrným pracovištím na národní úrovni. Výzkumné prostředí a výkon patří v mezinárodním srovnání k průměru.
 4. **Velmi dobrá – 4:** Silná mezinárodní úroveň. Hodnocená jednotka je na velmi vysoké mezinárodní úrovni. Výzkumné prostředí a výkon je mezinárodně kompetitivní a v některých aspektech srovnatelné se světovou špičkou.

5. **Vynikající – 5:** Světový leader. Hodnocená jednotka je považována za světovou špičku ve svém oboru. Výzkumné prostředí a výkon je plně srovnatelné se světovými lidry.

- (8) Jednání EP jsou neveřejná. Zúčastnit se mohou hodnotitelé, tajemník EP, zástupci hodnocené jednotky a součásti, zástupci OV RMU a hosté pozvaní EP.
- (9) EP je usnášeníschopný, je-li přítomna nadpoloviční většina všech přítomných hodnotitelů.
- (10) Pro přijetí usnesení je zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny všech přítomných členů EP.
- (11) V případě, že hlasování EP probíhá per rollam, rozešle tajemník EP příslušnou dokumentaci a návrh stanoviska elektronicky všem hodnotitelům s uvedením data, do kdy mají zaslat své připomínky nebo hlasy e-mailem tajemníkovi EP a předsedovi EP. Lhůta musí být nejméně deset pracovních dnů. Návrh stanoviska EP je schválen per rollam, pokud s ním ve stanovené lhůtě souhlasí více než polovina hodnotitelů. Závěr hlasování per rollam je zaznamenán a bez zbytečného odkladu předložen k podpisu předsedovi nebo pověřenému hodnotiteli EP. Takto schválený zápis zašle tajemník EP všem hodnotitelům e-mailem nejpozději do tří pracovních dnů od podpisu a zápis archivuje.

Článek 9

Jednání FEP

- (1) Tento článek upravuje jednání EP uvedeného čl. 4 odst. 1 písm. c).
- (2) FEP sestává z předsedů EP HJ (čl. 6 odst. 3) na dané součásti.
- (3) Na součástech s více než jedním EP HJ se uskuteční alespoň jedno jednání FEP s vedením hodnocené součásti. Jednání FEP svolá vedoucí součásti nebo jím pověřená osoba dle harmonogramu IHV na dané součásti až po vyhotovení všech evaluačních zpráv hodnocených jednotek na dané součásti.
- (4) Tajemník EP zpřístupní dokumenty evaluační zprávy hodnocených jednotek hodnotitelům FEP bezprostředně po jejich obdržení od EP HJ.
- (5) Výsledkem jednání FEP je dokument obsahující doporučení pro celkové zlepšení výzkumu na hodnocené součásti, specificky zaměřený na průřezová témata zjištěná z proběhlých on-site visit a z evaluačních zpráv hodnocených jednotek.
- (6) Jednání FEP jsou neveřejná a mohou se jich účastnit pouze hodnotitelé FEP, zástupci součásti, zástupci OV RMU, tajemník EP a hosté pozvaní předsedou FEP.

Článek 10

Zřízení ISAB součásti

- (1) ISAB součásti je stálým poradním orgánem vedení součásti. Nezbytnou charakteristikou ISAB je, že tvoří součást organizační struktury součásti a schází se v dohodnuté periodicitě.
- (2) Pro účely IHV slouží ISAB součásti jako EP a plní roli EP HJ i FEP současně. Součást musí vůči IHV zajistit všechny výstupy, které by poskytovaly EP HJ a FEP. Současně musí ISAB součásti splňovat kritéria stanovená v čl. 6 a 7.
- (3) Za zřízení a fungování ISAB součásti je odpovědná příslušná součást.
- (4) Pro činnost ISAB součásti je příslušná součást povinna vydat předpis, který zahrnuje:
 - a) zřízení ISAB součásti jako součást organizační struktury;
 - b) vymezení činnosti, způsobu volby členů, jednacího řádu a dalších povinností;
 - c) pravidelnost jednání.
- (5) ISAB součásti bude v názvu používat jméno součásti (např. „ISAB Lékařské fakulty“), aby nedošlo k záměně s celouniverzitním ISAB MU.

Článek 11

Využití výstupů interního hodnocení výzkumu

- (1) Všechny evaluační zprávy a dokumenty požadované v odstavci 3 budou k dispozici vedení MU.
- (2) Součást si stanoví způsob uplatnění doporučení na úrovni celé součásti (FEP, ISAB) a každé hodnocené jednotky (EP HJ, ISAB). Výstupy z hodnocení (především evaluační zprávy hodnocené jednotky a doporučení FEP) slouží pro rozvoj výzkumu na součásti.
- (3) Každá součást vypracuje na základě hodnocení všech svých hodnocených jednotek a na základě stanoviska FEP dokument, který bude projednán s vedením MU následující rok po IHV. Dokument musí obsahovat tyto náležitosti:
 - a) strategie pro řízení výzkumu v následujícím pětiletém období na úrovni součásti, která zohlední doporučení FEP, případně ISAB součásti, a nastaví způsob jejich uplatnění;
 - b) způsob, jakým bude součást ve vnitřním řízení uplatňovat doporučení EP HJ na úrovni jednotlivých hodnocených jednotek;
 - c) reflexe hodnocení, která bude OV RMU sloužit pro vyhodnocení celého procesu IHV ke zdokonalení pro příští období.
- (4) Vedení MU využije výstupy IHV pro analýzu vnitřního prostředí ve výzkumu, k rozvoji výzkumu MU s cílem zvýšit úspěšnost MU v národním systému hodnocení vědy v České republice a zvýšit mezinárodní prestiž MU a pro propagaci vynikajících výzkumných témat navenek.
- (5) Vedení MU využije výstupy IHV za účelem evaluace procesů, přínosů a dopadů IHV.

Článek 12

Závěrečná ustanovení

- (1) Výkladem jednotlivých ustanovení této směrnice pověřuji vedoucího OV RMU.
- (2) Tato směrnice náleží do oblasti metodického řízení „Koordinace a plánování výzkumu/tvůrčí činnosti“.
- (3) Kontrolu dodržování této směrnice vykonávají vedoucí OV RMU a vedoucí součástí.
- (4) Tato směrnice nabývá platnosti dnem podpisu.
- (5) Tato směrnice nabývá účinnosti dnem 1. února 2022.

podepsáno elektronicky

Martin Bareš
rektor